A A N G E T E K E N D

Uw brief van		Verzenddatum	verzenddatum
Uw kenmerk			
Reactie op		Zaaknummer	9003649267
Onderwerp	Handhavingsverzoek gewasbeschermingsmiddelen Informeren procedure Verzoek om informatie	Ons kenmerk	(Gelieve bij correspondentie dit nummer te vermelden)
		Behandeld door	mr. P.N. de Bruin

Geachte,

Bij de provincie Zuid-Holland is een handhavingsverzoek binnengekomen over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op meerdere percelen in de provincie Zuid-Holland. Volgens onze informatie bent u de (mede-)eigenaar van een of meerdere van deze percelen. Daarom ontvangt u deze brief. Hierin geven wij aan namens wie u deze brief ontvangt en leggen wij uit wat dit handhavingsverzoek betekent. Ook vragen wij u om informatie bij ons aan te leveren. Om deze brief leesbaar te houden, verwijzen wij voor specifieke juridische informatie naar de bijlage.

Bevoegd gezag

Het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (hierna: het college) is het bevoegd gezag voor vergunningverlening, toezicht en handhaving van Natura 2000-activiteiten. Het college heeft toezicht en handhaving op Natura 2000-activiteiten gemandateerd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (hierna: OZHZ). In het handhavingsverzoek wordt gevraagd te handhaven op regelgeving over Natura 2000-activiteiten. Daarom ontvangt u namens het college deze brief van OZHZ.

Handhavingsverzoek

Groene Arabesk (hierna: verzoeker) heeft namens de stichting Mobilisation for the Environment en de stichting Natuurbeschermingswacht een handhavingsverzoek ingediend vanwege activiteiten die (mogelijk) plaatsvinden op uw perceel.[1] Zo meent men dat daarop gewasbeschermingsmiddelen zijn, worden of gaan worden gebruikt die mogelijk een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden. Deze gebieden hebben een beschermde status. Activiteiten die negatieve effecten kunnen hebben op deze gebieden,[2] moeten eerst beoordeeld worden.[3] Dit gebeurt in eerste instantie met een voortoets. Als in een voortoets deze negatieve effecten niet

[1] Het handhavingsverzoek is opgenomen in de bijlage.
[2] Deze activiteiten worden Natura 2000-activiteiten genoemd. In de bijlage bij de Omgevingswet onder A. Begrippen, is de definitie van Natura 2000-activiteiten. Deze definitie is ook opgenomen in de bijlage bij deze brief.
[3] Daarbij mag er geen sprake zijn van mitigerende maatregelen. Dit zijn maatregelen die de negatieve gevolgen van een activiteit voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

uitgesloten kunnen worden, dan moet een passende beoordeling gemaakt worden en een vergunning worden aangevraagd.[4]

Als uit de voortoets blijkt dat er geen negatieve effecten zijn voor Natura 2000-gebieden, dan mag de activiteit zonder Natura 2000-vergunning plaatsvinden. Door verzoeker wordt verondersteld dat er voor de teelten die op uw perceel plaatsvinden geen Natura 2000-vergunning verleend is en dat deze wel nodig is. Daarom wordt OZHZ verzocht om een onderzoek in te stellen en, zo nodig, handhavend op te treden.

Daarbij kan volgens verzoeker niet alleen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen tot nadelige gevolgen voor Natura 2000-gebieden leiden. Verzoeker stelt dat mogelijk ook sprake is van nadelige gevolgen vanwege:

- de uitstoot van stikstof als gevolg van de activiteiten op uw perceel;
- (grond)wateronttrekking;
- drainage; en
- PFAS in gewasbeschermingsmiddelen.

Onderzoek
Wij starten een onderzoek naar aanleiding van het ingediende verzoek om handhaving. Volgens de gegevens van het Kadaster bent u de mede-eigenaar van perceel:

- (Kadastrale gemeente) (Sectie) (Perceelnummer).

Graag vernemen wij van u of deze informatie correct is. Dit is namelijk één van de percelen die in het handhavingsverzoek wordt genoemd. Als dit perceel vorig jaar of dit jaar gebruikt werd voor andere doeleinden dan teelt, dan verzoeken wij u dit ons te laten weten. Ook dient u te laten weten of op dit perceel vorig jaar of dit jaar teelt heeft plaatsgevonden en of u van plan bent dit in 2027 te doen. Indien dat het geval is, vernemen wij graag welke teelt(en) plaatsvinden en welke gewasbeschermingsmiddelen daarbij worden toegepast.

Afhankelijk van uw situatie vragen wij u ook het gehele project dat plaatsvindt als gevolg van activiteiten op uw perceel in kaart te brengen, aan te geven of en welke toestemmingen voor dat project bestaan en eventueel een voortoets aan te leveren. Voor meer informatie over de voortoets verwijzen wij naar de alinea onder *voortoets*.

Hoe ziet uw project eruit?
Wij willen niet alleen weten welke activiteiten op uw perceel plaatsvindt, maar ook welke activiteiten daarmee nauw verbonden zijn. Al die activiteiten samen worden een project genoemd. Volgens de wet moet namelijk bekeken worden of alle activiteiten die samen één project vormen, negatieve gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Een project kan dus bestaan uit meerdere activiteiten. Wij vragen u het hele project in kaart te brengen. Voor een meer gedetailleerde uitleg over het begrip project, verwijzen wij u naar de bijlage onder ‘projectbegrip'.

Welke toestemming(en) bestaan er voor de uitvoering van het project?
Het kan zijn dat er al een Natura 2000-toestemming bestaat voor de activiteiten die worden uitgevoerd op uw perceel. Deze toestemming kan een natuurvergunning zijn of een oudere milieuvergunning van voor de

[4] Zie hiervoor artikel 5.1, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet.

referentiedatum. Toestemming op basis van het planologisch regime is ook mogelijk. In de bijlage is uitgelegd welke toestemmingen van toepassing kunnen zijn en hoe u kunt beoordelen of hier een beroep op kan worden gedaan. Zie hiervoor de uitleg onder ‘natuurvergunning', ‘milieutoestemming’ en ‘planologische toestemming’. Wij vragen u aan te geven of een dergelijke toestemming voor de activiteiten op uw perceel aanwezig is.

Voortoets
Mogelijk bestaat er geen toestemming voor de activiteiten die op uw perceel plaatsvinden die voldoet aan natuurwetgeving. Wellicht kunt u met een ecologische beoordeling aantonen dat geen sprake kan zijn van negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden als gevolg van activiteiten op uw perceel. Deze ecologische beoordeling wordt ook wel een voortoets genoemd. In de bijlage is verder uitgelegd wat een voortoets is en aan welke vereisten deze toets moet voldoen. Het is belangrijk om bij het opstellen van de voortoets aansluiting te zoeken bij het projectbegrip. Alle activiteiten die onderdeel zijn van het project, moeten in de voortoets worden meegenomen.

Verzoek om informatie
Wij zullen ons verzoek om informatie hieronder puntsgewijs en samenvattend weergeven. Daarbij merken wij op dat – ook indien het betreffende perceel verpacht wordt – u als mede-eigenaar verzocht wordt om de gevraagde informatie aan te leveren. Wij verwachten van u de volgende informatie te ontvangen.

- Een bevestiging dat u eigenaar bent van het hiervoor genoemde perceel.
- Indien van toepassing, een beschrijving van de activiteiten die op het perceel plaatsvinden, de daarbij gebruikte gewasbeschermingsmiddelen en een overzicht van het totale project (inclusief bijvoorbeeld vervoersbewegingen, gebruik drainage, irrigatie etc.).
- Informatie over de vraag of voor de activiteiten op het perceel een natuurvergunning is verleend.
- Indien geen natuurvergunning is verleend: informatie over eventueel verleende milieutoestemmingen op grond van de Wet milieubeheer of de daaraan voorafgaande Hinderwet die betrekking hebben op het perceel.
- Indien geen natuur- of milieutoestemming aanwezig is: een onderbouwing waaruit blijkt of de activiteiten zijn toegestaan op basis van het planologisch regime en sinds dat moment niet wezenlijk is veranderd.
- Indien geen sprake is van de hiervoor genoemde situaties: een voortoets waaruit de gevolgen van de activiteiten op beschermde natuurgebieden blijken.
- De contactgegevens van de telers die op het perceel actief zijn of in de toekomst gaan zijn.

Verder verzoeken wij u andere relevante informatie aan te leveren die van belang kan zijn voor ons onderzoek.

Wanneer moet u reageren?
Voor de behandeling van het handhavingsverzoek zijn wij gebonden aan termijnen. Wij verzoeken u de verzochte informatie binnen acht weken na verzending van deze brief aan te leveren. Als u besluit een voortoets aan te leveren, vragen wij u dit binnen zestien weken te doen. In dat geval blijft wel nog steeds de termijn van acht weken gelden voor het toesturen van de andere informatie die wij van u vragen.

Het aanleveren van de informatie kan digitaal via het e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl of per post aan:

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

T.a.v. Unit GBO – Natuurbescherming
Postbus 550
3300 AN te Dordrecht

Kunt u de termijn niet halen? Neem dan op tijd contact met ons op. Wanneer wij de gevraagde informatie niet op tijd ontvangen, kan het zijn dat wij overgaan tot besluitvorming, zonder uw belang daarin volledig mee te kunnen wegen.

Vervolg
Op basis van de door u aangeleverde informatie en/of na het verlopen van de termijn van acht weken, bepalen wij welke vervolgstappen er genomen worden. U wordt hiervan op de hoogte gesteld. Het kan zijn dat wij tot de conclusie komen dat sprake is van een overtreding en dat handhavend opgetreden moet worden.

Contact
Heeft u vragen, dan kunt u contact opnemen met de heer mr. P.N. de Bruin of de heer mr. B.H.A.J. Mariën, beiden juridisch adviseur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Zij zijn bereikbaar via het algemene telefoonnummer 078 - 770 85 85.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

mr. P.N. de Bruin
Unit Juridisch Advies en Ondergrond van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Deze brief is digitaal vastgesteld en is daarom niet ondertekend.

Bijlage: 1. Uitleg begrippen
2. Handhavingsverzoek

Kopie:

Bijlage

Natura 2000-activiteiten

In de wet wordt een Natura 2000-activiteit als volgt omschreven:

Natura 2000-activiteit: een activiteit, inhoudende het realiseren van een project als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de habitatrichtlijn dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.[5]

Projectbegrip

Voor de beoordeling van het bij ons ingediende handhavingsverzoek is het zogeheten 'projectbegrip' van belang. In de definitie van een Natura 2000-activiteit wordt namelijk gesproken over een activiteit, inhoudende het realiseren van *een project*. Een project kan echter uit verschillende (deel)activiteiten bestaan. In de rechtspraak is aangegeven wanneer activiteiten samen één project vormen.[6] Dit is per situatie verschillend. Om te beoordelen of bepaalde activiteiten samen één project of verschillende projecten zijn, is onder andere van belang of:

1. de activiteiten naar aard, tijd en ruimte van elkaar verschillen;
2. de activiteiten niet los van elkaar te scheiden zijn;
3. de ene activiteit een noodzakelijke voorwaarde is om de andere activiteit uit te voeren.

Wanneer u bijvoorbeeld op drie verschillende percelen activiteiten uitvoert en deze activiteiten onderling met elkaar verbonden zijn, kunnen de activiteiten op al deze percelen mogelijk als één project worden aangemerkt. Van het totaal van die activiteiten moet dan beoordeeld worden wat de effecten zijn op Natura 2000-gebieden en of voor de uitvoering van die activiteiten een vergunningplicht geldt.
Daarnaast vallen niet alleen de activiteiten die op uw perceel plaatsvinden onder het project, maar ook alle activiteiten die daar onlosmakelijk mee samenhangen. Dit kunnen bijvoorbeeld de vervoersbewegingen zijn die als gevolg van de activiteiten plaatsvinden.

Het is dus van belang dat alle activiteiten die samen één project vormen goed in kaart worden gebracht. De effecten van deze activiteiten op de Natura 2000-gebieden dienen namelijk als geheel te worden meegenomen in de voortoets.

Natuurvergunning

Mogelijk bestaat er voor het betreffende perceel een specifieke toestemming voor de activiteiten die op uw perceel plaatsvinden, waarbij ook de mogelijke gevolgen voor de natuur zijn beoordeeld. Dit is het geval indien voor het uitvoeren van de activiteiten een natuurvergunning is verleend. Een natuurvergunning kan een omgevingsvergunning voor Natura 2000-activiteiten zijn, of een eerder verleende vergunning op basis van de Wet natuurbescherming of de Natuurbeschermingswet 1998. Graag vernemen wij van u of er voor de activiteiten op het betreffende perceel een natuurvergunning is verleend.

Milieutoestemming

Indien er geen natuurvergunning aanwezig is, dan dient onderzocht te worden of er een milieutoestemming aanwezig was ten tijde van de referentiedatum. Deze milieutoestemming kan bestaan uit een Milieuvergunning krachtens de Wet milieubeheer of een Hinderwetvergunning krachtens de daaraan voorafgaande Hinderwet.

---

[5] Dit staat in de bijlage bij de Omgevingswet onder A. Begrippen.
[6] Zie hiervoor ABRvS 4 september 2025, ECLI:NL:RVS:2025:4556, r.o. 6.5.

De referentiedatum betreft het moment waarop de Natura 2000-gebieden die mogelijk negatieve effecten ondervonden als gevolg van uw activiteit, werden aangewezen.[7] Wanneer daarna een milieutoestemming is verleend voor een activiteit met minder gevolgen voor Natura 2000-gebieden dan de op de referentiedatum toegestane activiteit, dan wordt de referentiesituatie ontleend aan die latere toestemming. Een referentiesituatie kan niet worden ontleend aan een toestemming die is vervallen of geëxpireerd.

Planologische toestemming
Indien u niet in het bezit bent van een natuurvergunning of milieutoestemming, dan kan in bepaalde gevallen een referentiesituatie ontleend worden aan het planologische regime op de referentiedatum. Het planologisch regime bevat namelijk algemene regels over het gebruik van gronden. Voor het in kaart brengen van de referentiesituatie dient vastgesteld te worden of het telen van gewassen op de gronden op de referentiedatum, gelet op de aan de gronden toegekende bestemming en de daarvoor geldende planregels, was toegestaan. Daarmee wordt niet bedoeld dat de teelt in het planologisch regime expliciet moet zijn toegestaan, maar dat uit het planologisch regime moet volgen dat het telen reeds was toegestaan. Dat zal in de regel het geval zijn bij gronden met een agrarische bestemming. Bij die bestemmingen kan, behoudens in het geval in de planregels over teelt specifieke gebruiksregels of gebruiksverboden zijn opgenomen, ervan uit worden gegaan dat het telen van gewassen planologisch is toegestaan. Het hoeft daarbij niet specifiek te gaan om een bestemming die (uitsluitend) grondgebonden agrarische activiteiten toestaat. Wel is vervolgens van belang dat de teelt van de percelen sinds deze referentiedatum doorlopend wordt verricht en er geen wijziging heeft plaatsgevonden in de omstandigheden waaronder de teelt plaatsvond.[8]

Indien u van mening bent dat de teelt op uw perceel plaatsvond voor de referentiedatum en conform het toen vigerend planologisch regime en later niet is gewijzigd of tijdelijk is onderbroken, dan verzoeken wij u dit inzichtelijk te maken en te onderbouwen. Belangrijk is dat aangetoond wordt dat de teelt doorlopend heeft plaatsgevonden en er geen sprake is van relevante wijzigingen.

Voortoets
Wanneer geen beroep gedaan kan worden op een Natura-2000 vergunning, een milieutoestemming, of een planologische toestemming, dan is in beginsel sprake van een Natura 2000-activiteit waarvoor een vergunningplicht geldt. Echter, mogelijk kan worden aangetoond op basis van ecologisch onderzoek, dat de activiteiten die op uw perceel (gaan) plaatsvinden geen negatieve effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden. Een dergelijk ecologisch onderzoek wordt ook wel een voortoets genoemd. Uit deze voortoets moet blijken:
1. wat de omvang van het project is. Hier vallen alle activiteiten onder die (gaan) worden uitgevoerd op uw perceel en alle activiteiten die daarmee samenhangen én;
2. welke gevolgen deze activiteiten vervolgens kunnen hebben op nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

Dit betekent dat bijvoorbeeld moet worden gekeken naar welke gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en de effecten daarvan op Natura 2000-gebieden. Ook dienen zaken als de uitstoot van stikstof als gevolg van

[7] Meer informatie over de referentiedata van Natura 2000-gebieden is te vinden op de website van Bij12: www.bij12.nl/onderwerp/stikstof/natuurmonitoring/referentiedata-natura-2000-gebieden/.
[8] Hiermee wordt bedoeld dat de teelt doorlopend plaatsvond en dat tussen de op de referentiedatum toegestane activiteit en de voortgezette activiteit – met name gelet op de aard van deze activiteiten en ook op de plaats waar en de voorwaarden waaronder zij worden uitgevoerd – continuïteit en identiteit bestaat. Er is geen sprake van één-en-hetzelfde project als een activiteit niet doorlopend wordt verricht en wijzigt, met name wat betreft de plaatsen waar en de omstandigheden waaronder zij wordt verricht.

de activiteiten op uw perceel, (grond)wateronttrekking, drainage en PFAS in de gewasbeschermingsmiddelen, in het onderzoek te worden meegenomen.

Tot slot moet als onderdeel van de voortoets een cumulatietoets worden uitgevoerd. De cumulatietoets houdt in dat andere projecten die al wel vergund zijn, maar nog niet zijn gerealiseerd, in de voortoets moeten worden betrokken. De effecten van deze projecten zijn nog niet waar te nemen in de natuur, omdat deze nog niet gerealiseerd zijn. Aangezien dit in de nabije toekomst wel staat te gebeuren, dienen ook de effecten van deze nog niet gerealiseerde projecten in de voortoets te worden betrokken.

Volgt uit de voortoets dat geen sprake is van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, dan is geen sprake van een vergunningplicht voor de activiteiten die zijn getoetst. Wanneer negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, zijn de activiteiten die op uw perceel worden uitgevoerd in beginsel vergunningplichtig en dient een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van Natura 2000-activiteiten te worden aangevraagd. Indien het niet mogelijk is daarvoor een vergunning te verkrijgen, dan dienen de activiteiten gestaakt te worden of zo te worden aangepast dat negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.